

Dosarul nr. 3ra-877/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Gîrleanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

ÎNCHEIERE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Vitalie Frecăuțeanu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Vitalie Frecăuțeanu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Vitalie Frecăuțeanu și a fost menținută hotărârea din 05 iunie
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La data de 15 ianuarie 2018 Vitalie Frecăuțeanu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului
administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 06 noiembrie 2017, a fost
contactat telefonic de reprezentantul BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA,
care l-a informat că conturile sale bancare sunt blocate de executorul judecătoresc în
vederea executării silite a documentului executoriu nr.118/1177 din 25 august 2017,
emis de către Serviciul Fiscal de Stat prin care a dispus încasarea de la Frecăuțeanu
Vitalie în beneficiul statului a sumei de 198 909 lei.

Astfel, la data de 20 noiembrie 2017 a solicitat de la Direcția Control Fiscal post
operațional nr.3 a Serviciului Fiscal de Stat copia actului de control fiscal nr.3-566740
din 11 iulie 2017 și copia deciziei nr.118/1177 din 25 august 2017, emisă de Serviciului
Fiscal de Stat în privința cet. Frecăuțeanu Vitalie prin care s-a decis încasarea sumei de
93285 de lei, impozitul pe venit pentru anii 2015, 2016, majorare de întârziere conform
prevederilor art.228 alin. (2) Codul fiscal în mărime de 10339 de lei, amenda în sumă de
93285 de lei, în mărime de 100%, pentru eschivarea de la calculul și plata impozitului
pe venit pentru anul 2016, conform prevederilor art.261 alin.(5) Codul fiscal și 2000 de

lei pentru neprezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală 2015 și 2016 conform prevederilor art.260 alin.(1) Codul fiscal.

A menționat că decizia nr.118/1177 din 25 august 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat i-a fost adusă la cunoștință la data de 24 noiembrie 2017, prin intermediul cancelariei Direcției Control Fiscal post operațional nr.3, iar calculul din tab.nr.1 și copia actului de control fiscal nr.3-566740 din 11 iulie 2017, nu i-a fost eliberată.

A invocat că decizia nr.118/1177 din 25 august 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat este una abuzivă, ilegală ca fiind emisă contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite, cauzând familiei sale și persoanelor ce se află la întreținerea sa un prejudiciu considerabil. Astfel, a remarcat că în primul rând Serviciul Fiscal de Stat la etapa efectuării controlului fiscal a încălcat grav dreptul său la apărare și de participare la efectuarea controlului, fiind, astfel încălcată procedura de efectuare a controlului fiscal prin faptul că nu a fost informat conform legislației fiscale despre inițierea acestuia.

A specificat că nu a fost informat despre controlul inițiat, fapt ce rezultă din conținutul deciziei nr.118/1177 din 25 august 2017, precum că Frecăuțeanu Vitalie a fost citat la examinarea cazului de încălcare fiscal la 25 august 2017 prin citația seria C nr.101802 la 17 august 2017, dar care nu a fost recepționată, deoarece dînsul cu familia nu locuiește pe str. Calea Orheiului 109/3, ap.124, mun. Chișinău încă din anul 2015.

Astfel, a considerat că Serviciul Fiscal de Stat a ignorat toate prevederile legale, ca rezultat al inițierii controlului desfășurat în baza actului de control fiscal nr.3-566740 din 17 august 2017, a emis decizia nr.118/1177 din 25 august 2017.

Totodată, invocând prevederile art.226/15 alin.(1) Codul fiscal, a menționat că Serviciul Fiscal de Stat a fost obligat să-l înștiințeze prin citație despre inițierea unui controlul fiscal, iar citația urma să fie emisă în conformitate cu prevederile art.226 alin.(1)-(3) Codul fiscal, ceea ce nu s-a făcut, încălcând astfel aceste prevederi legale.

A considerat că, Serviciul Fiscal de Stat, intenționat a încălcat procedura stabilită de normele codului fiscal, provocând incapacitatea sa de plată stabilindu-i suplimentar majorări de întârziere, penalități și amenda fiscală pentru presupusele încălcări fiscale.

A precizat că, până la data de 24 noiembrie 2017 nu a cunoscut despre decizia nr.118/1177 din 25 august 2017, nefiind citat/înștiințat despre inițierea controlului fiscal, a fost dispus să prezinte documentele necesare în cadrul unui control repetat, pentru corectarea datelor eronate și efectuarea recalculului impozitelor pe venit pentru perioada anilor 2015 și 2016, în acest sens înaintând o cerere, care nu a fost examinată până în prezent de Serviciul Fiscal de Stat.

A remarcat că, în pct.1 din decizia contestată este invocat faptul, precum că au fost încălcate prevederile art.8 alin.(2) lit.d) și lit.e) din Codul fiscal. Astfel, a specificat că acestea nu au nici o relevanță la speța în cauză, din care considerente nu este pasibil de răspundere pentru încălcările imputate prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.118/1177 din 25 august 2017.

A afirmat că, pentru stabilirea principiului respectării drepturilor și intereselor legitime ale contribuabililor Codul fiscal a stabilit norma privind prezumția nevinovăției contribuabilului, care este un principiu de drept recunoscut și de normele tratatelor

internaționale având reglementare constituțională, conform căreia contribuabilul nu are sarcina de a-și dovedi nevinovăția. Totodată, a conchis că astfel orice contribuabil este prezumat nevinovat în comiterea încălcării fiscale, până când vinovăția sa nu va fi dovedită în modul prevăzut de lege și stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă, fiindu-i asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

A remarcat că, din conținutul prezumției nevinovăției reiese că nu este obligat să probeze nevinovăția sa în comiterea încălcărilor fiscale, deoarece sarcina probațiunii privind circumstanțele, care dovedesc fapta ilicită și vina contribuabilului în comiterea acestora, este pusă pe seama Serviciului Fiscal de Stat, care n-a fost demonstrată. Prin urmare, dispozițiile normelor Codului fiscal invocate în decizia contestată sunt în contradicție cu pretinsa încălcare pentru care acesta este indicat în decizie.

Referitor la venitul impozabil calculat, a menționat reclamantul că acesta conține date eronate fiind calculat greșit și nu corespunde situației de fapt, neluându-se în considerare cheltuielile suportate și sumele de bani împrumutate care au fost investite.

La fel, a menționat că este învinuit de încălcarea prevederilor art.18 alin.(1) lit.o) Cod fiscal. Astfel, a specificat că Serviciul Fiscal de Stat face un abuz, cât și o interpretare eronată a legii care se explică prin plata impozitului pe venit pentru perioada anilor 2015 și 2016 din suma de 574735 de lei. A considerat relevant să menționeze că Serviciul Fiscal de Stat prin invocarea normei citate nu stabilește concret și clar semnificația expresiei conținutului acestei norme legale.

A susținut că, art.35 Codul fiscal prevede că drept temei de anulare a decizie servește faptul că Serviciul Fiscal de Stat la emiterea acesteia nu a ținut cont că are la întreținere 4 copii minori și soția.

A solicitat reclamantul Vitalie Frecăuțeanu anularea deciziei nr.118/1177 din 25 august 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Vitalie Frecăuțeanu ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 03 iulie 2018, Vitalie Frecăuțeanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Vitalie Frecăuțeanu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziei sale instanța de apel a aplicat prevederile art. 8 alin. (2) lit. d) și e), 13 alin. (1) lit. b), 14 alin. (1) lit. c), 83 alin. (2) lit. a), 87 alin. (1) Codul fiscal și a constatat că, în urma controlului efectuat de către colaboratorii din cadrul Serviciului Fiscal de Stat la SRL „Artosis”, a cărui gen de activitate constituie prestarea serviciilor de plată, s-a constatat că „Artosis” SRL și nerezidentul „Pari-Match NV” au încheiat un contract de agent nr.38/012017 din 10 ianuarie 2014, prin care „Artosis” SRL asigură încasarea plăților, precum și efectuarea plăților de mijloace bănești din numele nerezidentului „Pari-Match NV”, în folosul participanților la pariurile online, înregistrați în Republica Moldova.

Prin urmare, instanța de apel a atestat că, apelantul-reclamant, prin intermediul serviciilor prestate de „Artosis” SRL, în perioada anilor 2015-2016, a obținut venituri în sumă de 574735 de lei rezultate din pariurile efectuate, la conturile gestionate de către „Artosis” SRL, fapt confirmat și prin actul de control nr.5-681584 din 31 martie 2017 întocmit de intimat (f.d.36-39).

La caz instanța de apel a mai reținut și prevederile art. 45⁵ alin. (1) din Legea cu privire la jocurile de noroc nr. 285-XIV din 18 februarie 1999, art. 12 pct. 14), art. 90¹ alin. (3³), 182 alin. (2), 132 alin. (1) din Codul fiscal, stabilind cu certitudine faptul că veniturile obținute din jocurile de noroc online și pariuri online de către persoanele fizice rezidente a Republicii Moldova, care nu au fost impozitate la sursa de plată conform art. 90¹ din Codul fiscal, urmează a fi declarate și impozitate în Republica Moldova conform modului general stabilit la cotele stabilite de art. 15 din Codul fiscal.

Din acest punct de vedere, apelantul-reclamant a avut obligația să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală A/2015 până la data de 25 martie 2016 și pentru perioada fiscală A/2016 până la 30 aprilie 2017, iar impozitul pe venit în sumă de 93285 de lei, urma să fie achitat nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației.

Din aceste considerente, Colegiul instanței de apel a conchis că Serviciul Fiscal de Stat temeinic și legal a aplicat reclamantului amendă în mărimea impozitului nedeclarat prin decizia nr.118/1177 din 25 august 2017, conform art.261 alin.(5) din Codul fiscal, pentru eschivarea de la calcul și de la plată a impozitului pe venit.

La data de 24 mai 2019 Vitalie Frecăuțeanu a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele judecătorești au examinat cauza superficial, n-au constatat circumstanțele importante ale pricinii, n-au verificat și n-au apreciat corect probele prezentate de Vitalie Frecăuțeanu, dar și cele prezentate de pârât, n-au elucidat circumstanțele importante ale cauzei și n-au aplicat corect prevederile legale ale cauzei, n-au asigurat părții reclamante toate garanțiile procesuale inerente unui proces echitabil și n-au aplicat elocvent normele juridice ce guvernează raporturile juridice. Astfel, a reiterat că pârâtul n-a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării poziției sale de respingere a cererii.

A invocat că ilegalitatea deciziei contestate se manifestă prin încălcarea principiului general al egalității armelor, deoarece la emiterea ei instanța de apel a preluat din referințe le pârâtului, într-o manieră eronată și mecanică considerentele acestuia, care de asemenea au fost preluate în actul judecătoresc emis de prima instanță.

Instanța de apel nu a supus analizei faptul că instanța de fond la pronunțarea hotărârii sale a aplicat o normă din Codul fiscal inexistentă în perioada anilor 2015-2016. A menționat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat prevederile art. 90¹, 132¹ din Codul fiscal, care nu au nici o relevanță la cazul din speță, din care considerente a susținut că nu este pasibil de răspundere pentru încălcările imputate prin decizia nr. 11/1177 din 25 august 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat.

La data de 02 iulie 2019 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 14 februarie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul depus la 24 mai 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Vitalie Frecăuțeanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul

declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Vitalie Frecăuțeanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Vitalie Frecăuțeanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru